

ספר

ויגד משה

דברות קודש

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מקראלי

חודש אדר א'
תשע"ד

יצא לאור ע"י
וועד להוצאת דברות קודש
מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נדפס בסיוע
מכון 'אמונת חיים' קראלי
בנשיאות כ"ק מרן רבינו שליט"א
ת.ד. 3070 ב"ב טל. 057-3118494

הדפסת הקונטרס
לעילוי נשמת
הגה"ח ישראל צבי רוט זצ"ל
בהרה"ח מרדכי זצ"ל
יא"צ כ"ט אדר

תרומה

נביא את דברי צעל הטורים שכתב שהכתוב פתח בדבר אל בני ישראל שזה לשון פיוס וכמו שכתוב בפסוק "דברו על לב ירושלים" וזה משום שיס כאן חסרון ממון ולכן פייסם ועוד הביא ממדרש שכתב ר' אבוהו למה לעשות משכן שזה כבוד וכפרה לישראל אמר הכתוב "דבר אל בני ישראל" שהוא לשון פיוס ללמוד מזה שאלו הדוחקים את ישראל ונוטלים את ממונם אכור לעשות כן ומי יודע מה תהא עליהם ע"פ.

וגם כתב בעה"ט שמש"כ בני ישראל הכוונה שרק בני ישראל יהיו תורמים ולא הגוים והאור החיים הק' הוסיף לומר שגם לא יקבלו מהערב רב, וכן הוא בזוהר הק' ומה שכתב רש"י לי לשמי, יש שכתבו שעיקר ההיתר הוא בלימוד התורה הקדושה וקיום מצות שלח לשמה הוא שיבוא בפעם אחרת לעשותו לשמה, אבל כאן בהקמת המשכן שזה היה רק פעם אחת בעולם שהקימו משכן במדבר ולכן כתב רש"י "לי לשמי" שכאן ה-

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה ב)

המפרשים כתבו לדייק בפסוקים שפתח בלשון "וידבר" שהוא לכאורה ליבור קשה וגם מה שכתב "בני ישראל" ואת מי בא למעט וגם מה שכתוב בפסק "ויקחו לי", ולמה לא כתוב ויתנו לי, וגם ה-"לי" הוא מיותר לכאורה, ורש"י הק' כתב "לי לשמי" מכיון דאי אפשר לו שיתנו לה' כי כל העולם שלו הוא ולכן כתב שפירוש "לי לשמי", ולזה צריכין להבין למה כאן כתב "לי לשמי" הלוא את כל התורה צריכין לעשות לשמה ואף שאמרו חז"ל לעולם ילמד אדם ויעסוק במצוות אף שלח לשמה שמתוך שלח לשמה יבוא לעשות לשמה, הלוא מובן הוא שכל ההיתר הוא משום שיבוא להיות עושה לשמה, ואם כן מה הכוונה כאן באומרו לי לשמי.

ונאמר מה שכתבו ואמרו המפרשים ומה שנראה לענ"ד, ומקודם

זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט והוא גט כשר, וכן אם הכוהו עכו"ם ואמר לו עשה מה ישראל אומרים לך ולחאו אותו ישראל ביד העכו"ם עד שיגרש הרי זה כשר, ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס, שאין אומרים אנוס הוא, אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחויב בו מן התורה וכגון מי שהוכה עד שמכר חפץ או עד שנתן את החפץ, אבל מי שתוקפו יצרו הרע לבטל מצוות או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר האסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו אלא הוא אנוס את עצמו בדעתו הרעה, ולפיכך זה שאינו רוצה לגרש מאחר שהוא רוצה להיות מישראל ורצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשק יצרו ואמר רוצה אני כבר נקרא שגרש לראונו עכ"ל.

ולפי דבריו הק' מובן מה שאמר הכתוב "ויקחו" אף שזה לשון כפיה ואמר "אשר ידבנו ליבו תיקחו את תרומתי", שזה לשון נדיבות הלב,

לשמה מעכב (עיין בספר ארי' שאג להרה"ק מלאנו זמיגראל זי"ע)

והנה יש לדקדק עוד בפסוקים שכתבו ויקחו שזה מלשון כפיה וכמו שכתב האור החיים הקדוש שמה שכתב ויקחו הוא על דרך אמרם ז"ל במסכת שקלים שממשכנין על השקלים שישנו בכפייה לשקול, ומה שכתב "אשר ידבנו ליבו" כתב האור החיים הק' שיחפץ ה' שכל נדבה תהיה מהלב, ולא שתהיה הנתינה עד שתקדם הגדבה בלב ע"ש.

ולכאורה צריכין להבין שאיך היה אפשר לעשות זאת שאם זה בכפיה איך אפשר שיהיה נדבה מלב אבל באמת זה מה שאמרו חז"ל שאם אדם מישראל אינו רוצה לקיים מצוה שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, וגם במצוות כאלו שצריך רצון וכוונה מכל מקום אמרינן דמכיון שאומר רוצה אני, נקרא זה לראונו.

ולהבין זאת נקדים להביא את דברי הרמב"ם שכתב (בהלכות גירושין פרק ב' הלכה כ) מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל

ולעשותם לשם השם דווקא, אבל במצות שהם צממון וכגון כאן שיש כיוון ליתן תרומה למשכן, חושב הוא שזה לא נריך כל כך לעשותו לשמה, אלא יחשוב שאף אם יהיה לי כוונה לשם פירסום וכבוד, מה רע יש בזה הואיל והעיקר הוא שאני נותן דקה, אבל באמת הוא שגם באלו המצוות שציון אדם לחזירו נריכין לעשותם לשמה, (ואע"פ שמוצא בשם הבעש"ט, שבמצות דקה אף שלא לשמה הוא טוב, מכיון שנהנה איש ישראל בזה, זה אמת לאמיתו אבל יותר טוב שיעשה אך ורק לשם שמים) ולכן נקט הכתוב "לי" כלומר "לשמי" וכמו שכתב רש"י הנ"ל.

וגם אפשר לומר באופן אחר שבכתוב צא לומר ויקחו לי לשמי כלומר שאף שיותר טוב שיעשה אדם כל דבר לשמה, ואף בדברי הרשות וכמו שמוצא בשו"ע או"ח (בסי' רלא) שכל כוונתו של אדם יהיו לשם שמים, שגם שהשינה של האדם לא תהא כוונתו להנאת גופו אלא כדי להחזיק גופו לעבודת השי"ת וכן בכל מה שיהנה בעולם הזה לא יכוין להנאתו

דמכיון שהוא צכפיה נצבר יכרו ולכן הנתינה הוא צנדיבת הלצ יקרא, וגם לפי זה מובן מה שכתוב לעיל שצא הכתוב להוציא את העכו"ם וערב רב מליתן נדבה למשכן, שזה מכיון שלא שייך אלכלם כפיה מכיון שלא מזרע ישראל הם שרואים להיות חלק מעם הק' ישראל, ולכן אי אפשר שהם יתנו שאין זה נדיבות הלצ, וגם אמרו חז"ל ששלשה סימנים בישראל, שהם רחמנים וביישנים וגומלי חסדים, שזה אין הגוים ובערב רב, שכתוב בזהר הק' שמי שהוא מהערב רב אף שהוא שומר תורה ומצוות, מכל מקום כל הכוונה שלהם הוא לעצמם דלגרמייהו כעובדי, ולכן לא ראה השם יתברך שהם יתנו למשכן, שיהיה שם השמחה השכינה ואין השכינה רואה להיות במקום שצא מממון של עכו"ם וערב רב.

ועוד נראה לומר מה שכתוב כאן לי לשמי, באופן כזה שיש אנשים שחושבין לחלק בין מצוות שהם בינו לבין קונו ובין מצוות שהם בין אדם לחזירו, באמנם שזה מובן שיש להניח תפילין ולישב בצוכה ולאכול מזה וכו'.

הבצעש"ט ותלמידיו הק' וכן מובא בספרים הק' שאין בעולם רשות אלא או מורה או עצירה ח"ו, אבל השולחן ערוך לא כתב שזה עצירה אלא שכתב שהוא אינו משוּבָח, ולכן זה מאוד קשה לכל אדם ולא ניתן אלא ליחידי סגולה, אבל מובן לכל שמלות שבתורה שצריך לעשותם לשמה ואף שמוחר לעשותם אף שלא לשמה מכל מקום ההיתר הוא אם יבוא מזה לעשותם לשמה וכו"ל.

ולפי זה אפשר לומר שזה כוונת הכתוב ויקחו לי, ורש"י כתב לשמי, כלומר שה' יתצרך מורה לנו שעל כל פנים תעשו הדברים שלי, כלומר המלוות שיש לעשותם והעצירות שאין לעשותם, זה כולו תעשו אך ורק לשמי, אבל בדברים של רשות אם כי שזה משוּבָח אם עושים לשם שמים וכמו שכתוב לעיל בדברי השו"ע מכל מקום אין זה עצירה ממש אלא שהוא אינו משוּבָח מה שאין כן בדברים שהם לי שזה צריך לעשות לשמי דווקא.

וכעת נביא את דברי קודשן של הדעת זקנים מצעלי החוס' וז"ל: שלשה נדבות מונה כאן הכתוב שנדבו

אלא לעבודת הבורא יתצרך, וכדכתיב "בכל דרכיך דעהו" ואמרו חכמים שכל מעשך יהיו לשם שמים שאפילו בדברים של רשות כגון האכילה והשתיה וההליכה והישיבה והקימה וכל דרכי הגוף יהיו כולם לעבודת הבורא, או לכל דבר הגורם עבודתו, שאפילו אדם שהיה רמא ורעב אם אכל להנאתו אינו משוּבָח אלא יתכוין שיאכל וישתה כפי חיותו לעבוד את בוראו וכן אפילו ליסב בסוד ישירים ולעמוד במקום דליקים וליכך בעלת תמימים, אם עשה להנאת עצמו להשלים חפצו ותאותו אינו משוּבָח, אלא אם כן עשה לשם שמים וכו' ואפילו אם נתכוין כדי שיהיו לו בנים שימשו אותו וימלא מקומו, גם כן אינו משוּבָח וכו' כללו של דבר שחייב אדם לשום עניו ולבו על דרכיו ולשקול כל מעשיו במאזני שכלו, וכשרואה דבר שיבוא לידי עבודת הבורא יתצרך יעשהו, ואם לאו לא יעשהו ומי שנוהג כן הוא עובד את בוראו תמיד עכ"ל. והלדיקים אמרו שכל הסימן הזה בשולחן ערוך הוא מעיקרי תורת החסידות של מרן

ויילמדו את התורה שע"י זה ירימו לי תרומה דהיינו שיעלו את הדינים למעלה להמתיקם, וזה מה שפירש רש"י ז"ל לי לשמי רוצה לומר שרש"י ז"ל מרמז שקאי על התורה שהו שמותיו של הקב"ה ותלמדו את התורה לשמה להמשיך אותי לי לשמי דהיינו לתורתו שהוא שמותי וזהו מש"כ לי לשמי דהיינו לתורתו שהוא שמותי וזהו מש"כ לי לשמי ולתורתי וזאת התורה תפעל המתקת הדינים בשורשים עכ"ל.

והנה השבת הזה הבעל"ט הוא שבת הפסקה בין שבת שקלים העבר עלינו לטובה לבין שבת זכור הבא עלינו לטובה וכתבו הספרים הק' ששבת הפסקה הוא עוד חשוב וגדול יותר משבתות של שקלים וזכור ופרה וחודש ולכן עלינו מוטל שלא לאבד את הזמנים הק' האלו ומה גם שצ"ע עלינו לטובה יומא דהילולא של משה רבינו ע"ה ב' אדר שמשנה רבינו הוא היה הגואל הראשון והוא יהיה לנו הגואל האחרון וכמו שכתוב בספ"ק וצ"ע החיים הק' כתב עוד שאין רוצה משה רבינו לגאול עם שהם בטלני התורה,

ישראל במשכן וכנגדם מנה יחזקאל י"ג בגדים שעתיד הקב"ה להלביש את ישראל לעתיד לבוא, והם זהב וכסף ונחושת וכנגדם יש דלקות בעולם אותם שאדם עושה, לכשהוא בריא נחשבת לו כזהב, וכשהוא חולה ח"ו ונותן דלקה מעכשיו נחשבת לו כסף, אבל כשהוא נותן לאחר המיתה נחשבת לו כנחושת, דבר אחר זהב הוא כנגד מלכות צב"ל דכתיב אנת הוא רישא דדב"ה, כסף הוא כנגד מלכות פרס דכתיב צ"ה מלכות ועשרת אלפים ככר כסף, נחושת הוא כנגד מלכות יון הפחותה מכולן, עורות אילים מאודמים הוא כנגד מלכות אדום, ואחר כך שמו למאור שהוא כנגד משיח דכתיב ביה ערכתי נר למשיחי עכ"ל.

ולסיום נביא את דברי קודשן של הרבי ר' אלימלך זי"ע על הכתוב ויקחו לי תרומה ופירושו רש"י לי לשמי, שכתב בזה"ל: דהנה הדליק ע"י עוסקו בתורה לשמה ומנדב את לבו למקום ברוך הוא, על ידי זה הוא מרים ומעלה את הדינים לשרשם וממתיקם שם, וממילא פועל רחמים וחסדים וזהו ויקחו לי תרומה ר"ל שיקחו

ויעזור השי"ת שנזכה לימים
 שיעשה ה' איתנו ניסים ונפלאות וכמו
 שענה לאבותינו בימי מרדכי ואסתר
 ובינסן שבו נגאלו אבותינו ממלכים
 נזכה להיגאל וכמו שאמרו חז"ל בניסן
 עתידין להגאל ברחמים גדולים
 ובחסדים מגולים במהרה בימינו אמן

ולכן נתחזק כולנו יחד שלא נבטל הזמן
 היקר ובפרט לא בימים הקדושים של
 חודש אדר שמרבין בו בשמחה ואין
 שמחה כלימוד התורה ולקיים מצוות
 התורה.

ומוצא בספה"ק מאור ושמך
 שבאדר יש כוח לבני ישראל שאפילו
 בהבל פיהם בלבד ימתקו כל דינין
 והגבורות שלא ישלטו בעולם כלל.

תצוה

שמו של משה, וזה גם מוצא בזוהר הק'
 שבפרשת פנחס, וגם הרבינו בחיי
 מביאו בשם המדרש שקללת חכם
 אפילו על תנאי היא בזה, מנלן ממה
 שאמר מחני, ואע"פ שנתכפר להם עון
 העגל, מ"מ נמחה שמו של משה רבינו
 מפרשה ואתה תראה שלא נזכר שם שמו
 כלל עכ"ל.

והמפרשים הוקשו להבין דהלל
 הפרשה שאמר משה "מחנו" הוא
 בפרשת כי תשא, ומדוע שמו לא מופיע
 דוקא בפרשת תראה שהוא הפרשה
 שלפני פרשת כי תשא, ומתראים שהיתה

ואתה תראה את בני ישראל ויקחו
 אליך שמן זית זך כחית למאור
 להעלות נר תמיד (כה ב)

וכתב הבעל הטורים שמה שלא
 הזכיר שם משה בזה הפרשה, הטעם
 הוא משום שאמר מחני נא מספריך
 אשר כתבת (להלן לב, לב) וקללת חכם
 אפילו על תנאי בזה, וכמו שמוצא
 במסכת מכות (דף יא) ונתקיים בזה
 שלא הזכירו בפרשה זו, מה שאין כן
 בכל החומש, שמעשה שנוכל משה אין
 ספר שלא הזכיר שמו של משה חוץ
 בפרשיות שבמשנה תורה שיש שלא נזכר

פרשה זו של תלואה בשבוע שחל בו ז' אדר הראשון, וכבר כתב השאילת יעז"ץ שהעיקר הוא ז' אדר הראשון ועל כן לא נזכר שמו של משה רבינו בפרשה זו, וכן מובא מכמה לדיקים שבספריהם לא נמלא דברי תורה בפרשה שבו חל יום פטירתם ויומא דהילולא וכעין זה מובא גם בספר עבודת ישראל ויחי וכן בספר בני שלשים פרשת צראשית.

וכעת נדבר קצת מענין ז' אדר ונביא דברי הגמרא למגילה (דף יג) על הפסוק הפיל הפור הוא הגורל וגו' לחודש שנים עשר הוא חודש אדר שאמרו חז"ל תנא כיון שנפל פור הוא הגורל וגו' לחודש שנים עשר הוא חודש אדר, שאמרו חז"ל תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח המן שמחה גדולה ואמר נפל לי פור בחודש שמתו בו משה כלומר שבחודש הזה מזלו רע לישראל, ועל כן סבר שגזירתו תקיים, אבל לא היה המן יודע שבשבעה באדר מת משה אבל גם בשבעה באדר נולד משה דהקב"ה ממלא שנותיהם של לדיקים מיום ליום,

הגזירה שלא יזכר שמו של משה בפרשה שלמה, ולכן היתה קשה לפני הקב"ה כביכול ולכן עכבה זאת בכל הפרשיות שבתורה, עד שחזרו לפרשה האחרונה שלפני פרשת כי תשא שבה אמר משה "מחינו", ולכן רק אז בפרשה תלואה שהיא הפרשה שלפני כי תשא ואז נתקיימה הגזירה זו בפרשת תלואה, שלא יזכר שמו ולפי זה מובן למה דווקא בפרשת תלואה לא נזכר שמו של משה.

והנה החיד"א כתב בספרו חומת-אנך שידוע שיש נג פרשיות בתורה וקשה להלא יש נד פרשיות, ותירץ שפרשת תלואה נחשבת כאילו היא מחוברת לפרשת תרומה, משום שפרשת תלואה לא נזכר שמו של משה, ולכן אינה נחשבת לפרשה בפני עצמה, אלא שהיא נקראת תרשת תרומה תלואה עכ"ל.

והנה הרה"ק ממונקאטש זי"ע בספרו דברי תורה (חלק ה' אות לה) כתב טעם למה לא נזכר שמו של משה דוקא בפרשת תלואה, כי בפרשת תלואה חל לעולם יום ז' באדר יום פטירת משה רבינו (ואף בשנת העיבור חל

ופירש רש"י לכתוב בן מאה ועשרים
שנה חנכי היום

כלומר שהיום מלאו ימי ושנותי
"וכדאי הלידה שתכפר על המיתה"
ולפיכך מזלו של חודש אדר אינו רע
לישראל" והקשו המפרשים שאם כן
שיום הלידה מכפרת על יום המיתה,
למה בחודש אב אירע החורבן הגדול
שנחרב בית המקדש הראשון והשני
ולמה לידתו של אהרן הכהן לא כיפרה
על חודש אב, דהלא מפורש בפסוק
(פרשת מסעי לג, לח) ויעל אהרן הכהן
אל הר ההר על פי ה' וימת שם בשנת
הארבעים ללאת בני ישראל מארץ
מצרים בחודש החמישי בליל אחד לחודש
וזה ידוע שחודש החמישי הוא חודש
אב מניסן שהוא חודש הראשון להשנה
ומכיון שאמרו חז"ל שהקב"ה ממלא
שנותיהם של לדיקים מיום ליום, אם כן
מוכח שהוא נולד גם כן בחודש אב ואם
כן למה לא כיפרה יום הלידה על יום
המיתה שלא יהיה החורבן הנורא
בחודש אב, ונאמרו בזה תירוטים
פונים.

ולפי ענ"ד נראה לומר בפשטות
שכאן לא היה פטירתו ביום שנולד בו

אהרן שכן איתא בפרשת חוקת ברש"י
הק' על הפסוקים (כ, כג, כד) ויאמר
ה' אל משה ואל אהרן בחר בהר על
גבול ארץ אדום לאמר יאסף אהרן אל
עמיו כי לא יבוא אל הארץ אשר נתתי
לבני ישראל על אשר מריתם את פי
למי מריבה, ופירש רש"י מגיד שמפני
שנתחבאו כאן להתקרב לעשיו הרשע
נפרטו מעשיהם וחוסרו הלדיק הזה
(שהוא אהרן) וכן הנביא אומר
ליהושפט, בהתחברך עם אחיזה פרץ
ה' את מעשיך עכ"ל הרי ברור שמת
אהרן שלא בזמנו ולכן אפשר לומר
בפשטות של אמת ביום שנולד כלומר
שאף שמת בליל אחד בליל זה לא היה היום
שנולד בו, מכיון שהקדימו לו המיתה
מעון שהתקרבו לעשיו וכנ"ל, ואם כן
לא היה יום הלידה מכפר על יום
המיתה, שזה אמרינו דווקא אם מת
בליל אחד שנולד בו, ולא אם הוקדם יום
המיתה מאיזה סיבה.

ועוד אפשר לומר על פי דברי
הרלב"ג שמפרש מה שכתוב בחודש
החמישי שהוא הכוונה על חודש שבט
ולא על חודש אב [שהשנה שנזכר כאן
הוא לפי מה שנהגין לומר שתשרי הוא

עוד כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה ובחר ה' לרמוז רמז זה במצות שמן כי הוא בצחינת התורה שהוא אור העולם ע"כ, ולפי דבריו הק' אפשר לומר שאין זה ח"ו עונש אלא אדרבה שלפי שמסר נפשו משה רבינו על עם ה' הק' ולכן זכה משה רבינו שיהיה הניצוץ נשמתו בכל תלמיד חכם וזה שכן למשה וזה שכרו המושלם.

ועוד כתב האור החיים הק' שצדק רמז יתבאר הכתוב על דרך מאמר שהוא בזהר חדש, כי ד' גליות שיש לישראל, שכל אחד מהם נגאלו ממנו בזכות אחד, דהיינו גלות הראשון נגאלו בזכותו של אברהם אבינו ע"ה, גלות הב' נגאלו בזכות יצחק, גלות הג' בזכות יעקב, והגלות הד' תלוי בזכות משה ולזה נתארך הגלות כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם שהם בטלנים מן התורה, וזה הוא שרמז הכתוב כאן באמרו ואתה תלוי את בני ישראל על דרך הכתוב כי מלאכיו ילוי לך או על דרך אמרם ז"ל שאין לו אלא מלכות, כי הוא משה ימלך עלינו לעתיד,

חודש הראשון אבל לפי הפסוקים בתורה נחשב ניסן חודש הראשון ולפי דבריו לא קשה מידי כי החורבן היה בחודש החמישי שהוא חודש אב אם מתחילין את השנה מניסן, אבל מיתת אהרן היה לפי דבריו בחודש שבט ודו"ק.

ולענין עמם הדבר שלא נזכר משה בפרשה זו שנראה שזה כאילו קיבל עונש על שאמר "מחני נח מספרך" לכאורה אינו מובן כי משה רבינו הלוא אמר זאת לטובת ישראל ומסר נפשו עליהם כרועה נאמן ולזה למה יגיע לו כזאת שלא יוזכר שמו בפרשה שלימה, ואולי יש לומר על דרך מה שמביא האור החיים הק' בפרשה ש-תלוי הוא לשון "לוותא" שמשה רבינו נעשה לוותא חדא לישראל וליוו לאיש ישראל הנכבדים וכתב בשם התיקוני זוהר שכל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה רבינו ולזה רבותינו ז"ל היו קוראים זה לזה משה כדאיתא במסכת (שבת 79 קא) כי הוא זה המדבר בצחינת נפש הלומדת תורה והוא מה שאמרו ואתה תלוי על דרך שאמר דוד המלך בספר התהילים "כי מלאכיו ילוי לך" וכתב

ה' את מעשיך, וזוכין לקרוא את המגילה הק' שמקובל הוא שכל המגילה הוא שמותיו של הקב"ה בדרך נסתר וזפרט "המלך" בסתם הוא רמז גלוי שהכוונה למלך מלכי המלכים הקב"ה, וידוע מה שאמרו הגדולים הק' שהקריאת המגילה הוא כולה לעילא ולעילא ואשרי מי שזוכה להרגיש זאת, ולכל הפחות שיאמין אדם שקריאת המגילה אין זה כסיפור בעלמא אלא כולה קדושה וזכות הקודש נאמרה ונכתב בספר כמו הספר תורה מסיני.

והנה הגדולים הק' וזפרט תלמידי הבעש"ט בכל עדה ועדה ברובם קראו את המגילה בעצמם בקול חוצב להבות אש וזכוונות גדולות ועלמות, ונביא כאן מדרכו הק' של הרה"ק בעל המנחת אלעזר זי"ע ממונקאטש כפי שהוא בספר דרכי חיים ושלום, שהברכות אמר מתוך סידור האר"י בקול חוצב להבות אש כדרכו בקודש וכתוך הקריאה היה כמה פעמים חוזר וקורא פסוק או חליו לגדול התרגשות בהתעוררות לעקה וזכיה זכוונתיו העמוקים, כגון בפסוק

ותנאי הוא הדבר שיעסקו ישראל בתורה, וזה הוא אומרו ויקחו אליך שמן זית זך, שהוא ירמוז אל התורה שנמשלה לשמן, מה שזמן מאיר לעולם, כך התורה, ודיקה לומר "זך" שצריכין לעסוק בתורה שלמה בלי שמרים, שהם לקתת ח"ו או להתגדל וכו' שאלה הם שמריה, ואמר עוד כתית פירוש שצריכין לעסוק בתורה ולכתות גופם וכוחם על דרך אומרו (בפרשת במדבר) זאת התורה אדם כי ימות עכ"ל.

והנה נמלאים אנו לפני שבת זכור הבעל"ט ותיכף סמוך לה הוא פורים דפריזים ופורים המוקפים, והימים האלו נזכרים ונעשים בכל דוד ודוד, וכבר אומרו ברמז שפורים הוא בדרגה יותר גדולה מיום הקדוש שהוא יום הכיפורים, כלומר הוא כ-פורים, אבל פורים הוא בבחינה יותר ויותר כי ביום כיפורים יש ענין וחיוז של עינוי מחמשה העינוים, אבל ביום הפורים הוא אדרבה יום משתה ושמחה שהוא בבחינת יום כיפור כמו שהיה בימי שלמה המלך שאכלו ושתו וילאה בת קול לך אכול בשמחה לחמיד כי ראה

(בעל החוקי חיים משו"א) והעידו זקני החסידים שהם שמעו קריאה כזאת ממנן אלל הרה"ק בעל המנחת אלעזר זי"ע צעת שהיו צענמס צלל קדשו צמונקאטש צימי הפורים.

ועלינו לזכור זאת ולל לשכוח ח"ו אלל להיות מצפה מתי כבר יגיעו מעשי למעשי אצותינו ורבותינו הק' שהרגישו הקדושה של יום הפורים וה' ישעזור לנו שנזכה להגיע לזאת כי הימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה ומדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם.

וכתב הרמב"ם כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידין ליצטל לימות המשיה חוץ ממגילת אסתר והרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה שאינם צטלין לעולם (והראצ"ד בהשגות כ' שהכוונה הוא לא שיצטל דבר מכל הספרים שאין ספר שאין צו לימוד אלל כך אמרו שאפילו יצטלו שאר הספרים מלקרות בהם מגילה לא תצטל מלקורתה בציבור) ועוד כתב הרמב"ם

והשתיה כדת וצפסוק ויאמר המלך לחכמים יודעי העיתים וכו' ופסוק ומלכותה יתן לרעותה הטובה ממנה ופסוק אשר הגלה מירושלים וכו' ופסוק ולא הגידה אסתר את עמה וכו' והפסוק לא הגידה אסתר את עמה וכו' וצפסוק לדעת את שלום אסתר וכו' וצפסוק ומרדכי לא יכרע וכו' וצפסוק כי הגיד להם משה אשר הוא יהודי וכהנה וכהנה מתפרץ מעומק לבבו בגודל צכיות ולעקות.

וגם ציום הפורים נכנס לתפילה והתפלל צענמו לפני התיבה כל הפסוקי דזמרה וסחרית צעצודה גדולה מעניני דיומא למחוק זרע עמלק ולזכות לגאולת צקרוב וגם ציום קרא את המגילה בקול עוז כצלילה וגם ציתר שאר, והוא היה אומר פעם אחת כי צפורים הוא מדבר קלת מעל לבו, ומי זכה לשמוע מקרא מגילה מפה קודשו יוכל להתצונן בקלת דבריו צזה עכ"ל.

והנה הצאנו כל זאת מספר הנ"ל מה שראה ושמע כתב הספר, והנה אנחנו זכינו לשמוע כזאת רבות צשנים קריאת המגילה מכ"ק רצינו הק' זי"ע

עכ"ל, ויה"ר שיעשה לנו ה' ניסים ונפלאות כמו שעלה לנו בימים ההם, בזיאת גואל לך ברחמים ובחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

שאע"פ שכל זכרון הכרות יבטלו שנאמר כי נשכחו הכרות הראשונות וכי נסתרו מעיני ימי הפורים לא יבטלו שנאמר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם

מי תשא

ולכן אמר שגם כשהכוונה רק לדעת כמה הם, גם כן יתנו מחצית השקל, שלא יהיה בהם נגף בפקוד אותם שהמנין שולט בו עין הרע והדבר בא עליהם וכמו שמצינו בימי דוד, ובא להורות שיתנו מחצית השקל לפני המנין, ולא לאחר המנין, ואל ימנע לגלגולת כי אם לשקלים ולמה יבא לדוד שימנע לגלגולת הוא מפני שלא נתפרש כאן, אם הוא מצוה לדורות או רק לשעה במדבר, ולכן טעה דוד ומנה אותם בלא שקלים, והיה הנגף בהם, והתוודה דוד עליו וכדכתיב ויאמר דוד אל ה' חטאתי מאוד אשר עשיתי, וגם אחרי כן נודע שהפירוץ הוא לא שיתנו הכופר של מחצית השקל אחר המנין אלא שיתנו קודם המנין שלא יקפוצו עליהם עין הרע ורק את השקלים

וידבר ה' אל משה לאמר, כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם

ופירש רש"י: כי תשא הוא לשון קבלה, ובתרגומו שתרגם "ארי תקבל" כלומר כשתחפוצ לקבל סכום מנינים לדעת כמה הם, אל תמנע לגלגולת, אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותמנה את השקלים ותדע את מנינם. ורש"י בא להורות שלא תחשוב שרק כשתמנע לצורך מה וכגון לצאת למלחמה או בצביל שיתנו שקלים לקרבנות ליצור, אז הצריך הכתוב לתת מחצית השקלים, אבל אם ימנע איזה מלך וכמו דוד המלך שמנאם, לדעת כמה הם לא יצרכו למחצית השקל,

צפקוד אותם ואיך לא חסו על נפשם
כל בני א-ל חי.

ולכן כתב האור החיים הק' שיואב
לא מנאס לגלגולתם אלא שמנאס ע"י
דבר אחר שלקח מהם והטעות של דוד
היה שמנאסללא אורך וזה שטען יואב
לדוד שאין אורך בדבר למנות את
ישראל ולכן היה הדבר צעם ואם דוד
היה אותם על ידי השקלים לא היה
הנגף שאף שנתחייבו ישראל, מ"מ היה
המחליט השקל כפרה על ישראל אף
שמנאס ללא אורך, אבל מכיון שלא
היה

נתינת מחליט השקל והיה המספר
זהם ללא אורך, שלט זהם הדין ונפרע
עונם, וזו היתה טעותו של דוד שהיה
המנין ללא אורך וגם אם יש איזה אורך
בדבר גם כן אין למנות אחד אחד בלא
מנין של דבר אחד שיקח ואפילו שיקח
רק אבן מכל אחד ואחד מהם וימנהו
את האבנים ועוד כתב שיואב חשב שיש
לו לדוד איזה טעם למה אה כך, ולא
ראה יואב למרוד במלכות, אבל באמת
לא מנאס יואב אחד אחד רק שהיה
שלא לאורך, וגם הישראלים מכיון שלא
נמנו אחד אחד אלא ע"י דבר אחר,

ימנהו ואל ימנס לגלגולתם, (ע"כ
מלוקט ממפרשי רש"י)

והנה האור החיים הק' כתב שנתן
לבו להשכיל צמעשה דוד, כי לפי
הנשמע מהכתובים נמצא כי מנה את
ישראל אחד אחד בלא אמצעי, כלומר
שלא לקח מהם שום דבר שימנה אותם
זהם וגם נוסף לזה שמנאס ללא דבר
כלומר ללא אורך, והם דברים תמוהים
שיעשה דוד המלך עליו השלום דבר
כזה ומצינו שרבותינו אמרו כי מן
השמים הכשילוהו על עון ונברא מלאך
רע מזה והסיתו והטעהו לדוד לעשות
כן ושגגה היא, והקשה האור החיים
הק' שאיך יואב קיבל דבריו של דוד
כשאמר לו כן והיה לו למאן, כי דברי
הרב דהיינו הקצ"ה ודברי התלמיד
דהיינו דוד מי שומעין, ואפילו במלות
המלך אין כריך לשמוע, וגם אם נאמר
שגם ליואב נעלמה ממנו הלכה זאת,
מה נאמר בסנהדרין ובכל איש ישראל
דכיון שראו שבאו למנותם, היה להם
לחרוד חרדה גדולה ואימת מות יפלו
עליהם, ויאנקו על הדבר בטענה
הנשמעת דכתיב ולא יהיה זהם נגף

ישראל, להנה נחזה אנן בגמרא (מסכת יומא כז) לאיתא התם אמר ר' יצחק אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מנה שנאמר ויפקדם בצוק (שאלו המלך סיפר ומנה את ישראל ע"י שלקח שבתי החרסים) וכן כתוב וישמע שאלו את העם ויפקדם בטלחים וממשיך הגמ' א"ר אלעזר כל המונה את ישראל עובר בלאו שנאמר והיה מספר בני ישראל כחול היום אשר לא ימד (וכתב המהרש"א דמשמע דלאיסורא נאמר שלא ימד ולא יספרם ולא משום דא"א למנותם) ורב נחמן ב"ר יצחק אמר שעובר בב' לאוין שנאמר אשר לא ימוד ולא יספר, וממשיך הגמרא אמר ר' שמואל בר נחמני בשם ר' יונתן שהקשה כתיב והיה מספר בני ישראל כחול היום (דעלמא לאית להו מנין וגם שמונת לסופרים) וכתוב אשר לא ימד ולא יספר (שמשמע שאין להם מנין ואסור למנותם) ומתרג' הגמרא כאן שעושין ישראל ראונו של מקום כאן שאין עושין ראונו של מקום.

ובספר ענף יוסף מבאר בשם היערות דבש שר' יונתן מקשה גם

ודבר זה שצריך למנותם רק ע"י איזה סיבה, אין זה עליהם מוטל לדעת אם יש איזה סיבה למלך, ולא צדקו אחריו לחזקת כשרותו, כלומר שדוד היה עומד בחזקת כשרות.

ומסיים האור החיים הק' שכלו של דבר למנות מספר בני ישראל נחלק לג' דינים האחד, הוא מפסר שהיה אחר העגיל שהיה לצורך לידע כמה נשארו, והרכבו לתת מחצית השקל לכל שהיו חייבים כדי לכפר על חטא אין צריך למנותם על ידי שקלים אלא מספיק למנותם ע"י דבר אחר, ואפילו בחרסית אדמה, וזה היה אצל שאלו המלך שמנאם והשלישי, כל שאין צורך למנותם אין למנותם אף ע"י דבר אחר כגון בחרסית, וזו היתה טעותו של דוד שהטעהו ה' אבל אם היה המנין על ידי נתינת מחצית השקל היה מותר כי זה מונע הנגף הבאה מהמספר והיה מכפר על נפס.

~ ~ ~

ולפי ענ"ד נראה לומר בעז"ה באופן אחר לפרש איך בא לידי דוד מלכא משיחא דבר כזה למנות את

שלא יהיו בטלים לעולם, אבל באמת היה שלא היו כל ישראל עושין רצונו של מקום ולכן החל הנגף בעם והתוודה דוד לה' וכמו שמביא האוה"ח הק'.

וגם יתכן לומר שמכיון שדוד היה צבחינתו של לדיק הדור שכתוב ספרים הק' שצדיק גמור ולדיק הדור, אינו רואה שום רע על עם ישראל ואדרבה הוא מליץ יוסף עליהם וכן כתוב בספרים הק' שזה יהיה צחינתו של משיח צדיקו שיחגלה בקרוב שלא יהיה רואה שום רע על כלל ישראל וגם ידוע שדוד המלך הוא בעצמו יהיה מלך המשיח הגואל האחרון וכמו שמובא במדרשים וכן אומרים בהושענות ביום הושענא רבא "קול כמח איש כמח שמו, הוא דוד בעצמו מבשר ואמר" ולכן לא ראה שום רע על ישראל הק' ולכן מנה אותם מכיון שבעיניו הם עושין רצונו של מקום ואפשר למנותם ואין שום חשש לקיטרוג אבל מן השמים ראו להכשילו לדוד כמ"ש האור החיים הק' הנ"ל ודוק.

לענין איסורא שיש סתירה בהפסוק עצמו שמתחילה משמע שמוותר למנותם וגם אפשר למנותם ולצדקו אמר שאין להם מספר וגם שאסור למנותם ועל זה מתרץ הגמרא ומחלק בין עושין ללא עושין רצונו של מקום ואמר היערות דבש שאם עושין רצונו של מקום אין למנותם וצאין עושין למנותם (ע"ש).

אבל לפי ענ"ד נראה לומר להיפך שצאם עושין רצונו של מקום מותר למנותם ללא יסלוט בהם עין הרע ולא יבוא נגף מה שאין כן להיפך שצאם עושין רצונו של מקום מותר למנותם ללא יסלוט בהם עין הרע ולא יבוא נגף משא"כ אם לא עושין רצונו של קונם שאז אסור, ואם כן אפשר לתרץ את דוד המלך שספר את ישראל, מכיון שסבר שהם כולם צדיקים גמורים ועושין רצונו של מקום אבל מן השמים הכשילוהו לדוד וכמו שמביא האור החיים הק' וכנ"ל ולפי זה גם יתורץ למה לא מיהו בו יואב וכלל ישראל כי דוד לשיתתו שהם עושים רצונו של מקום ואפשר למנותם, ולכן אפשר לומר שראה למנותם שיהיו דבר שבמנין

והנה אנו נמצאים כעת גם בצרפת פרה הנקראת בזו השפה, נביא את דברי רש"י הק' שהספרים הק' נהגו לפתוח בזה וכן הלדיקים הק' תלמידי הבעש"ט וכן היה נוהג כ"ק מו"ר זי"ע הכ"מ בצרפת פרה לדבר מזה ולפרשן באופנים שונים כדרכו בקודש, וזה לשון קודשו של רש"י הק': זאת חוקת התורה לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המורה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה עכ"ל רש"י הק'.

ומקשים המפרשים למה דוקא על מצות פרה אדומה השטן ואומות העולם מונין את ישראל הלוא יש הרבה מצוות שהם צבחינת חוק צלי טעם ולמה דוקא על זה שואלים וגם צריכים להבין הלשון "מונין" ולמה לא כתוב "שואלים" וגם מה התשובה הוא גזירה הוא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה.

ונראה לומר שלשון מונין הוא מלשון "לא תונו איש את עמיתו" שזה לומר ולקנטר בדברים את חבירו, וכמו כאן הכוונה הוא לכך שהם רואים

לקנטר את ישראל שעשו את העגל ולא שערכו רב עושהו מכיון שיס להביא פרה אדומה והטעם הוא לכפר על העגל, וכמו שכתב רש"י הק' בשם ר' משה הדרכשן, ולכן כתב רש"י שהם מונין שיגידו להם מה המורה הזאת דייקי של פרה אדומה ולא שהם שואלים על מצוות אחרות, והם רואים לדעת מה טעם יש בה, והם חושבים שיגידו להם הטעם ויהיה להם בזה לקנטר על ישראל וכמו שעשה בלעם הרשע וכמו שכתב רש"י בצרפת בלק שהסתכל למדבר להזכיר את חטא העגל שעשהו במדבר ולכן הקב"ה כתב בתורה חוקה, לומר שכל הבאת הפרה הוא גזירה מלפניו ולא משום החטא של העגל ואין לך רשות להרהר אחריה, כלומר שזה רק מאחרי שעשו את העגל בשביל זה יש מצות פרה אדומה, אלא לא כן הוא וגם משום שגם עמם עשיית העגל כתוב בחז"ל שלא היו ישראל ראויים לזה אלא היתה גזירה מן השמים שיעשהו מטעם שאין אנו מצינים, ולכן גם הבאת פרה האדומה הוא גם כן לא משום כפרת חטא העגל כלל אלא הוא

בקרוז ובחודש ניסן נזכה כבר להגאל וכמו שאמרו חז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל וכמו שאמרו חז"ל בניסן עתידים להגאל, והקריאה של הפרשה הזו פרשת פרה, ובקריאה הזו של פרשת החודש הזו לכם ראש חדשים תעורר הזמן ונזכה לגואל הצדק שיגאל אותנו ברחמים גדולים ובחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

גזירה מלפני ולכן השטן והגויים לא יוכלו לקנטר על עם ישראל.

ויהי ראון שנוכה להטהר ולהתקדש עוד בחודש הזה ובפרט בשבת הזו שקורין את פרשת הפרה שהיא טהרתם של ישראל ונזכה כבר בחודש הזה להטהר באפר הפרה ע"י הכהן הגדול אליהו הנביא ומלך המשיח שיתגלה

ויקהל

שיתכן שהיה זה ביום מחרת רדו מן ההר, ומש"כ "תעשו" כתב האור החיים הק' דיוצרך לומר עליו תעשו אף שלא אמר משה במצוה זו, אלא ענין השבת, והא משום שהיה צריכין כל ישראל לתקן את כל התרי"ג מצות אשר פגמו בהם בחטא העגל, שכל המודה בעבודה זרה הוא ככופר בכל התורה כולה, והדבר הזה לתקן הוא דבר קשה, אשר על כן באה מצות ה' להם שיזהרו במצות שבת, ואמרו חז"ל ששבת שקול כנגד כל התורה כולה, וזה שיזהרו במצות שמירת שבת יתקנו הפגם שפגמו בכל התורה כולה, ולזה

ויקהל משה את כל בני ישראל ויאמר אלוהים אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם

המפרשים האריכו לפרש מתי היתה זאת ולמה הקהיל משה את כל עדת בני ישראל וגם מה שאמר משה אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ותמהו דהלל המצות שצוה כאן הוא שלא לעשות מלאכת המשכן בשבת וכמו שכתב רש"י שאינו דוחה את השבת וגם הפסוק לא פירש מתי היתה זאת שהקהיל אותם והנה רש"י הק' כתב שזה היה למחרת יום הכיפורים כשירד משה מן ההר וגם הרמב"ן כתב

ישראל היה מכיון שירדו ישראל ממדריגתם ע"י קושי השעבוד הקשה והיו כבר בזמ"ט שערי טומאה והיה מן הגורד לגאול אותם קודם הזמן שלא יפלו ח"ו לנו"ן שערי טומאה.

ולכן יארו ממזכרים קודם הזמן, אבל מכל מקום היה אפשר שיהיה התיקון השלם ע"י שישראל הקדושים קיבלו את התורה בסיני ואמרו נעשה ונשמע, ונעשו בני חורין מן המלאך המות ונעשו כמלאכים, והיה יכול להיות הגאולה האמיתית והתיקון השלם.

אבל נעשה מה שנעשה ע"י הערב רב בחטא העגל אשר עשו וגררו את ישראל בחטא הידוע הזה ולכן נתבטל כל הענין, אבל מכיון שמשה רבינו הרעיא מהימנא קדישא זיקק עליהם רחמים ונס ארבעים יום ולילה עד שזישר לו ה' ואמר לו "סלחתי כדברייך" וקיבל משה רבינו הלוחות השניות, וירד ביום כיפור מן ההר, ויום כיפור נעשה מאז יום כפרה לישראל לדורות עולם, ולכן אפשר לומר שמשה רבינו ראה לקרב את הגאולה השלימה מיד, ולכן הקהילם משה למחרת יום

אמר משה כאן אלה הדברים אשר אלה ה' לעשות אותם ולעשות הוא מלשון תיקון וזא לומר בזה יתוקנו הפגם של בני ישראל שחטאו בעגל ע"י שיום השביעי יהיה להם קודש שבת שבתון, וכתב בעל הטורים על אומרו ויקהל משה וגו' למכיון שזא לומר להם פרשת שבת וזה רמז שזשבתות ויו"ט נקהלים ישראל לשמוע הדרשה.

ובכל אופן צריכים להבין למה היה צריך להקהיל את כל בני ישראל הלוא היה מספיק שיקהיל את עושי המשכן ולומר לפנייהם שאל יחללו שבת שאין עשיית המשכן דוחה את השבת וכמ"ס רש"י וגם יש להבין למה עשה זאת משה בעצמו להקהיל את כל ישראל והיה מקום לומר שאחרים יעשו זאת.

ולפי ענ"ד נראה לומר בעז"ה באופן כזה דהלל ידוע מספרים הקדושים שכל מטרת משה היה בזה שסירב בתחילה לילך ולגאול את ישראל ממזכרים היה מכיון שרצה משה שיהיה התיקון השלם וידע שעדיין לא יהיה הגאולה השלימה בזה שיארו ממזכרים ורצה משה רבינו למנוע זאת, אבל הקב"ה צוה לו ללכת לגאול את

לדעת כי בחינת נשמות משה ע"ה הוא כולה משנים עשר שבטי ישראל, כי כל הסיקים רבוא של עם ישראל היו ענפיו, ע"פ וענף שבט של דוד במשה הוא ולזה תמצא את משה במדבר שהיה מלך וגם כהן ולוי ונביא וחכם וגיבור משום שהיה כולל כל הענפים שבקדושה ולעתיד לבוא תתגלה בעולם שורש המלכות שבמשה שהוא בעצמו מלך המשיח והא דוד והא ינון ופילה עכ"ל.

ולפ"ז אפשר לומר שלכך הקהילס משה את כל בני ישראל, ודווקא משה בעצמו הקהילס שרצה שיהיה כבר הגאולה על ידו והמשכן שבמדבר יהיה הקדמה לבנין בית המקדש שבירושלים עיה"ק שהמשיח הוא הבונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל וזה הוא הסימן האמיתי שהוא המלך המשיח וכמו שכתב הרמב"ם (בהלכות מלכים פרק י"א) שאם יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד, כפי התורה שבכתב ושבועל פה וגם יכוף את כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה' הרי זה בחזקת שהוא משיח ואם עשה והכליח וזנה מקדש

הכיפורים כשירד מן ההר וליוה להם את שמירת השבת, וחז"ל אמרו שאם אפילו ישמרו ישראל צ' שבתות כהלכתו מיד הם נגאלים, ולכן משה רבינו שהוא היה הגואל הראשון והוא יהיה גם הגואל האחרון וכמו שכתב האור החיים הק' לעיל (בפרשת תראה) שה' בירר למשה המלכות והמליכו על ישראל, וגם מה שאמר ה' יתברך ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, שממלכת קאי על משה וכהנים זה קאי על אהרן ובניו, ואין לו אלא לשון מלכות והוא משה רבינו ימלוך עלינו לעתיד.

וכן כתב האור החיים הק' בפרשת ויחי כי משה הוא הגואל אשר גאל את אבותינו והוא יגאל אותנו וישיב זנים לגבולם דכתיב מ'ה ש'יהיה ה'זא ש'יהיה, שהוא ראשי תיבות משה, ולא יקשה בעיניך דבר זה באמריך, הלא המלך המשיח הוא משבט יהודה מזרעו של דוד המלך ע"ה, ויש אומרים דוד בעצמו הוא יהיה המלך המשיח דכתיב ועבדו דוד מלך עליהם, ואם כן האיד אנו אומרים שהמשיח הוא משה, הבא משבט לוי אצל יש לך

של ישראל ליצר הכתוב שלא שמרו
אלא שבת הראשונה אבל בשבת השניה
בא זה וחיללה עכ"ל.

ולפי זה אפשר גם לרמוז בפרשה
הסמוכה שהפסוק אומר אלה פקודי
המשכן משכן העדות אשר פקד על פי
משה וגו' ורש"י פירש על מה שכתוב
כפל לשון המשכן משכן רמז למקדש
שנתמשכן בשני חורבנות על עונותיהם
של ישראל, ועל הפסוק משכן העדות
כותב רש"י שהוא עדות לישראל שויתר
להם הקב"ה על מעשה העגל שהרי
השרה שכינתו ביניהם.

ויש לומר בדרך רמז על פי מה
שאמרנו לעיל שמשה רבינו ראה להגיע
לקץ הימים שהמשכן יהיה באופן קבוע
עד שיגיע למקום המקדש והמקדש
יהיה לנצח, אבל מכיון שנחסר הענין
של שמירת שבת שעל זה צויה משה
לקיים אוחו כהלכתו, ולא נעשה כך כי
השבת השניה כבר חיללוהו וכנ"ל, ולכן
נכתב אלה פקודי המשכן וגו' ופקודי
הוא מלשון חסרון וכמו שכתוב לא
נפקד ממנו איש (מטות לא). וגם כתוב
ויפקד מקום דוד (שמואל א, כ) לומר
שזה שנחסר מזיווי של ה' שעל פי

במקומו וקיבץ נדחי ישראל הרי זה
משיח צוודאי עכ"ל.

וזה שעשה משה שקיבץ והקהיל
את כל ישראל וכפה על כל ישראל
לילך בה וצויה על השבת אף שכבר
צויה עליו כמה פעמים אלא כאן ראה
לצוותם סמוך למצות מעשה המשכן
בכדי שיהיו כל ישראל מוכשרים לשכון
השכינה בתוכם, וגם שצויה דווקא על
מצות השבת שהוא שקולה כנגד ככל
התורה כולה והוא תיקון לעבודה זרה
וכמו שדרשו חז"ל (מסכת שבת קי"ח)
כל השומר שבת כהלכתו אפילו הוא
עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין
לו.

וגם שצויה על השבת על פי
המדרש שאמרו: כי אמר הקב"ה למשה
הקהל קהילות ודרוש לפנייהם ברבים
כדי שילמדו ממך לדורות הבאים
להקהל בכל שבת וללמוד הלכות שבת,
אבל מעשה שטן הלליח שלא שמרו
ישראל רק שבת אחת ובשניה כבר
חיללוהו במעשה של המקושש וכמ"ש
בפרשת שלח ויהיו בני ישראל במדבר
וימאלו איש מקושש עלים ביום השבת,
וכתב רש"י שם, בשם הספרי שבגנותן

משה שליווהו לישראל ולא קיימו זאת אלא שבצבת השניה כבר היה חילול שבת, ע"י זה נחסר גם המשכן, שנתמשכן על עוונות ישראל וגם המקדש בעלמנו נחרב גם כן בזה העון של חילול שבת וכמו שאמרו חז"ל לא נחרבה ירושלים אלא משום שחיללו את השבת.

ומה שמוטל עלינו הוא להתחזק בשמירת שבת קודש כהלכתו ולהגיע לזה כריכין להקהיל קהילות ללמוד הלכות שבת ויגעת ומלאת תאמין כי בלי לימוד הלכות שבת אי אפשר להגיע לשמירת שבת כהלכתו ולא עם הארץ חסיד ואין בור ירא חטא, וכבר כתב הרבי ר' יונתן אייבשיץ זיע"א בספרו יערות דבש שא"א שינאל מאיסור שבת אם לא ילמד כל הדינים על צריים היטב היטב וגם עלם הלימוד הוא סגולה גדולה שלא יבואו לחילול שבת אפילו לא בשוגג וכמו שכתב החתם סופר זי"ע.

וגם ידוע מה שכתב הרה"ק בעל הדברי יחזקאל משינווא זי"ע שאם אדם לומד את ההלכות בעתו ובזמנו חג בחגו ומועד במועדו על מנת שידע

את ההלכות שנוהג בכל מועד ומועד זה נקרא לימוד לשמה, ומי הוא זה ואיזהו הוא אשר לא יראה להגיע לידי תורה לשמה שזה המדריגה הכי גדולה שע"י יכולים לבוא לכל דבר שבקדושה ובפרט בהלכות שבת שזה הלימוד מביא להרגיש קדושת השבת וזה היה ידוע אצל לדיקים שהרגישו את גודל קדושת השבת ובפרט בתלמידי הבעש"ט הק' שזכו לידי זה ע"י לימוד תורה לשמה באהבה וביראה.

וכן מסופר על הרה"ק הבאר מים חיים זי"ע שע"י שזכה לעסוק במילי דשבתא ולחבר החיבור הנורא והקדוש "סידורו של שבת" זכה להיות גבוה בשבת בקומה ממש כפשוטו כיודע ומפורסם.

וכן מסופר בהרבה לדיקים שזכו להרגיש קדושת השבת ולא יוכלו להיפרד מהשבת קודש והוסיפו שעות על שעות להמשיך את קדושת השבת גם על ימות החול וכן ראינו אצל כ"ק אדמו"ר זי"ע שבער בקרבנו האש קודש של קדושת השבת הן בתפילתו הזכה והן בשולחנות הקדושות שעות על גבי שעות בשירות ותשבחות לקל אשר שבת

והשבת הוא שבת מצרכין חודש ניסן וגם הוא שבת פרשת החודש שקורין זה הפרשה החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה, וקוראים ומבקשים צפויטים הק' "כאשר שמענו כן עוד נחזה" וכן קוראים ומבקשים "כאשר שמענו כן עוד חיש נא" וגם מבקשים "ותיטיב לנו בטובך בראשון לחודשי השנה"

ויהיו רצון שנזכה לכל זה עוד בחודש ניסן הבעל"ט ונתקיים מה שאמרו חז"ל הק' בניסן נגאלו אבותינו ובניסן אנו נגאלים ע"י משיח כדקיננו ברחמים גדולים ובחסדים מגולים אמן כי"ר.

מכל מלאכתו, והן בדברות קודשן היה מלא וגדוש מזה בדברו על הרגשת גדול קדושת השבת קודש וגודל ההשתוקקות לבוא להרגשת אור ה' יותר ויותר.

ועלינו כולנו להתחזק בזה הן בלימוד ההלכות והן בלימוד והעיון בספרי קודש ובפרט בספה"ק סידורו של שבת ובספרי רבותינו הק' ז"ע ומסם במהרה יבוא להרגיש קדושת השבת וגם להתפלל לק-ל עולם שנזכה לבוא למדריגה הזאת ולהיות בצחינת עולמך תראה בחיידך כי שבת הוא מעין עולם הבא ונועם הנשמות להתעדן באהבת ויראת השם.

ובזכות זה נזכה להגאל בקרוב ובפרט שמתקרבים אנו לחודש ניסן